

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : एप्रिल / मे - २०२४
द्वितीय वर्ष
सत्र - ३
विषय:- बँकिंग (भाग-१) (EC-301)

दिनांक: २२/०५/२०२४

गुण : १००

वेळ : दु. २.०० ते दु. ५.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

- प्रश्न १. दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)
१. बँकेची व्याख्या सांगून भारतात बँकिंग चा उगम कसा झाला स्पष्ट करा
  २. वर्गीकरण तक्ता तयार करून बँकांचे कार्यात्मक वर्गीकरण स्पष्ट करा
  ३. खाजगी क्षेत्रातील बँका म्हणजे काय? त्यांचे प्रकार स्पष्ट करा
  ४. बँकांचा ताळेबंद म्हणजे काय? ताळेबंदाचे महत्व स्पष्ट करा
- प्रश्न २. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)
१. बँक व्यवसायाची उत्क्रांती कशी झाली?
  २. रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडियाला बँकाची बँक असे का म्हणतात?
  ३. व्यापारी बँकांच्या प्रतिनिधिक कार्याचा आढावा घ्या
  ४. खातेदारांचे वर्गीकरण स्पष्ट करा
  ५. हुंडी म्हणजे काय? हुंडीची लक्षणे सांगा
- प्रश्न ३. टीपा लहा. (कोणतेही दोन) (३०)
१. विकास बँका
  २. घटक आणि शाखा बँक पद्धतीतील फरक
  ३. अधिकर्ष सवलत
  ४. धनादेशाचे रेखांकन

Translation in English
Sub : Banking (Part-I) (EC-301)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Define bank. Explain the origin of banking in India
2. Explain the functional classification of banks – prepare classification chart
3. What are Private Sector Banks? Explain their types
4. What is Balance Sheet of Banks? Explain the importance of balance sheet

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Explain the process of evolution of banking
2. Why Reserve Bank of India is called banker's bank?
3. Review the representative work of commercial banks
4. Explain the classification of account holders
5. What is Hundi? State the symptoms of Hundi

Q.3. Write short notes. (Any Two) (30)

1. Development banks
  2. Differences between unit and branch bank systems
  3. Overdraft facility
  4. Crossing of cheques
-